

01.03.2017

Sj/14

§ 149

Den av ledamoten Yrjö Hakanen väckta motionen om undervisning i och på samiska

HEL 2016-010620 T 00 00 03

Beslut

Stadsfullmäktige beslutade i enlighet med stadsstyrelsens förslag anse den av ledamoten Yrjö Hakanen väckta motionen vara slutligt behandlad.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Hilkka Tapiolinna, stf. stadssekreterare, telefon: 310 36185
hilkka.tapiolinna(a)hel.fi

Bilagor

1 Hakanen Yrjö, valtuustoaloite Kvsto 28.9.2016 asia 22

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Beslutet stämmer överens med förslaget.

Föredragandens motiveringar

Ledamoten Yrjö Hakanen och 49 andra ledamöter föreslår i sin motion att det ska utredas hur undervisningen i och på samiska kan ökas i grundskolan och hur undervisningen kan utvecklas långsiktigt. Dessutom bör det utredas hur undervisning i och på samiska kan ordnas i samarbete med de andra kommunerna i huvudstadsregionen och med City-Såmit ry. En förskola och eftermiddagsverksamhet i klubbform med samiska som språk föreslås också i motionen.

Enligt 22 § 2 mom. i arbetsordningen för stadsfullmäktige ska stadsstyrelsen förelägga fullmäktige en motion som undertecknats av minst 15 ledamöter.

Stadsstyrelsen hänvisar till utlåtanden från utbildningsnämnden och barnomsorgsnämnden.

Utbildningsnämnden framhåller att det i konventionen om barnets rättigheter är fastslaget att ett barn som tillhör en urbefolkning inte ska för-

vägras rätten att tillsammans med andra medlemmar av sin grupp ha sitt eget kulturliv eller att använda sitt eget språk. Nämnden tillstyrker förslaget att det ska utredas hur undervisningen i samiska kan utvecklas och ökas i Helsingfors. Den anser det vara viktigt att också barn som bor utanför sameområdet får möjlighet att tillägna sig den samiska språk- och kulturtraditionen.

Elever med samisk bakgrund i stadens grundskolor får hjälp att tillägna sig den samiska språk- och kulturtraditionen genom att de uppmuntras att delta i undervisning i samiska. Det är fråga om undervisning som kompletterar den grundläggande utbildningen och för vilken staten beviljar ett separat anslag. Undervisningen är frivillig för eleverna.

Det här läsåret har inte en enda av kommunerna i huvudstadsregionen lyckats rekrytera en lärare i samiska. Utbildningsverket ordnade därför 20.9.2016 en samarbetsdiskussion med kommunerna i huvudstadsregionen, City-Sámit ry och Sametinget. Verket planerar undervisningen som distansundervisning och samarbetar med City-Sámit ry när det gäller att utveckla undervisningen och göra strukturerna permanenta.

Utbildningsverket har redan tillsammans med City-Sámit ry börjat utreda möjligheten att öka den grundläggande utbildningen på samiska. Under en samarbetsdiskussion på verket 4.11.2016 bestämdes det som start på arbetet för tvåspråkig utbildning på finska och samiska att verket ska börja utreda strukturen på en eventuell läroplan, kriterier för elevantagning och platsen för en eventuell klass i servicenätet. City-Sámit ry fick till uppgift att kartlägga intresset hos vårdnadshavarna för tvåspråkig utbildning.

Den grundläggande utbildningen i stadens regi är i första hand avsedd för elever som bor i Helsingfors. Eftersom statistik inte förs över den språkliga och kulturella bakgrunden finns det inga uppgifter om det exakta antalet elever med samisk bakgrund. Den nuvarande beräkningsmodellen, som baserar sig på antalet elever, ger vid handen att en finsk-samisk klass inte skulle ge skolan tillräckliga resurser utan kräva ett extra belopp på ca 60 000 euro om året.

Förutsättningarna för eftermiddagsverksamhet på samiska i anslutning till den grundläggande utbildningen utreddes senast år 2015. En privat serviceproducent var intresserad av att ordna eftermiddagsverksamhet på samiska, men förutsättningarna skulle ha krävt ett tillräckligt stort antal deltagare. Utbildningsverket är fortfarande redo att vara med och utreda möjligheterna till språkbadsverksamhet i klubbform på samiska inom eftermiddagsverksamheten i anslutning till den grundläggande utbildningen.

Utbildningsverket utreder i samarbete med kommunerna i huvudstadsregionen och City-Sámit ry hur behovet av och tillgången till undervisning i och på samiska ser ut, likaså hurdana åtgärder som krävs för att förskoleundervisningen, den grundläggande utbildningen och eftermiddagsverksamheten på samiska ska kunna slås ihop och koncentreras till en enda plats i Helsingfors.

Barnomsorgsnämnden påpekar att Helsingforsfamiljer kan få småbarnspedagogik på samiska i språkboet Máttabieggá i Böle, som drivs av City-Sámit ry och understöds av staden, och på daghemmet Troolari i Gräsviken.

Det har inte funnits sökande till förskoleundervisning på samiska, och någon grupp har inte bildats. För närvarande finns det inom småbarnspedagogiken ingen lärare som behärskar samiska och uppfyller villkoren för förskoleundervisning.

Barnomsorgsnämnden anser det vara viktigt att resurserna inom förskoleundervisningen, den grundläggande utbildningen och eftermiddagsverksamheten på samiska slås ihop och att möjligheten att koncentrera undervisningen till ett enda verksamhetsställe i Helsingfors utreds. Staden gör utredningen i samarbete med de samiska familjerna och City-Sámit ry. Barn i familjer som bor i andra kommuner i huvudstadsregionen kan eventuellt tas emot på det gemensamma verksamhetsstället på basis av ett separat avtal.

Stadsstyrelsen framhåller att det är viktigt att ett barn som tillhör en urbefolkning har rätt till sin grupps kultur och språk. Målet är att det ska ges undervisning på samiska och att undervisningen ska utvecklas.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Hilkka Tapiolinn, stf. stadssekreterare, telefon: 310 36185
hilkka.tapiolinn(a)hel.fi

Bilagor

1 Hakanen Yrjö, valtuustoaloite Kvsto 28.9.2016 asia 22

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 13.02.2017 § 144

Postadress
PB 10
00099 HELSINGFORS STAD
kaupunginkanslia@hel.fi

Besöksadress
Norra esplanaden 11-13
Helsingfors 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Telefon
+358 9 310 1641
Telefax
+358 9 655 783

FO-nummer
0201256-6

Kontonr
FI0680001200062637
Moms nr
FI02012566

HEL 2016-010620 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää katsoa valtuutettu Yrjö Hakasen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Ritva Viljanen

Lisätiedot

Hilkka Tapiolinna, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36185
hilkka.tapiolinna(a)hel.fi

Opetuslautakunta 15.11.2016 § 324

HEL 2016-010620 T 00 00 03

Lausunto

Opetuslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Lapsen oikeuksien sopimuksen mukaisesti alkuperäiskansaan kuuluvalla lapsella on oikeus ryhmänsä kulttuuriin ja kieleen. Opetuslautakunta kannattaa valtuutettu Yrjö Hakasen ym. ehdotusta, että selvitetään toimia, joilla saamen kielen opetusta voidaan kehittää ja lisätä Helsingissä. Lisäämällä saamenkielistä opetusta voidaan vaikuttaa alkuperäisväestön uhanalaisen kielen ja kulttuurin säilymiseen. Opetuslautakunta pitää tärkeänä, että myös saamelaisalueen ulkopuolella asuvien lasten on mahdollista omaksua saamelainen kieli- ja kulttuuriperintö.

Nykyisellään kaupungin peruskouluissa tuetaan saamelaistaustaisen oppilaan mahdollisuutta omaksua saamelainen kieli- ja kulttuuriperintö ohjaamalla oppilasta osallistumaan perusopetusta täydentävään saamen kielen opetukseen. Kaupungin tarjoama saamen kielen opetus ei ole perusopetuslain 11 §:ssä tarkoitettua opetusta, vaan valtion erillisrahoituksella järjestettävää perusopetusta täydentävää opetusta ja siihen osallistuminen on oppilaalle vapaaehtoista.

Helsingissä perusopetusta täydentävän saamen kielen opetukseen on ilmoittautunut neljä oppilasta. Tänä lukuvuonna yksikään pääkaupunkiseudun kunnista ei ole onnistunut rekrytoimaan saamen kielen opettajaa, jonka vuoksi 20.9.2016 järjestettiin opetusviraston toimesta yhteistyöpalaveri pääkaupunkiseudun kuntien, City Sámit ry:n ja Saamelaiskäräjien kesken. Opetusvirasto valmistelee parhaillaan opetuksen

järjestämistä etäopetuksena ja tekee yhteistyötä City Sámit ry:n kanssa opetuksen kehittämisessä ja rakenteiden vakinaistamisessa.

Valtuutettu Yrjö Hakasen ym. aloitteessa esitettyä saamenkielisen perusopetuksen lisäämistä on jo lähdetty selvittämään yhdessä City-Sámit ry:n kanssa. Opetusvirastossa 4.11.2016 järjestetyssä yhteistyöpalaverissa sovittiin, että kaksikielisen suomi-saame opetuksen järjestämisen käynnistämiseksi opetusvirastossa aloitetaan selvitystyö mahdollisen opetussuunnitelman rakenteesta, oppilaaksioton kriteereistä sekä mahdollisen luokan sijoittumisesta palveluverkossa. Vastaavasti sovittiin, että City-Sámit ry. kartoittaa kyselyllä huoltajien kiinnostusta tällaisesta opetuspalvelusta.

Kaupungin järjestämä perusopetus on tarkoitettu ensisijaisesti Helsingissä asuville oppilaille. Koska ihmisten kieli- tai kulttuuritaustaa ei tilastoida, ei saamelastaustaisten oppilaiden tarkka määrä ole tiedossa. Äidinkieltään saamelaisia peruskouluikäisiä oppilaita Helsingissä on kuusi. Nykyisen, oppilasmäärään perustuvan laskentamallin mukaan suomi-saame luokan toteuttaminen ei toisi koululle resurssia riittävästi, vaan vaatisi noin 60 000 euron ylimääräisen resurssin vuosittain.

Saamenkielisen perusopetuksen iltapäivätoiminnan järjestämisen edellytyksiä on selvitetty viimeksi vuonna 2015. Yksityinen palveluntuottaja oli kiinnostunut järjestämään iltapäivätoimintaa saamen kielellä, mutta toimintaedellytykset olisivat vaatineet riittävän suuren asiakaskunnan. Opetusvirasto on edelleen kiinnostunut yhteistyössä selvittämään saamenkielisen kielikylpykerhotoiminnan käyttömahdollisuuksia perusopetuksen iltapäivätoiminnassa.

Opetusvirasto selvittää yhteistyössä pääkaupunkiseudun kuntien ja City-Sámit ry:n kanssa saamen kielen ja saamenkielisen opetuksen tarvetta ja tavoitettavuutta sekä niitä toimia, joilla saamenkielinen esiopetus ja perusopetus sekä iltapäivätoiminta voidaan yhdistää kaupunkitasoisesti ja keskittää yhteen paikkaan.

Käsittely

15.11.2016 Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan

Esittelijä lisäsi lausuntoehdotuksensa uudeksi viimeiseksi kappaleeksi seuraavaa:

"Opetusvirasto selvittää yhteistyössä pääkaupunkiseudun kuntien ja City-Sámit ry:n kanssa saamen kielen ja saamenkielisen opetuksen tarvetta ja tavoitettavuutta sekä niitä toimia, joilla saamenkielinen esiopetus ja perusopetus sekä iltapäivätoiminta voidaan yhdistää kaupunkitasoisesti ja keskittää yhteen paikkaan."

01.03.2017

Sj/14

Keskustelu.

Hyväksyttiin esittelijän muutettu ehdotus.

Esittelijä

opetustoimen johtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Sari Ahola, opetuskonsultti, puhelin: 310 86212
sari.ahola(a)hel.fi
Taina Tervonen, vs. opetuspäällikkö, puhelin: 310 86208
taina.tervonen(a)hel.fi

Varhaiskasvatuslautakunta 08.11.2016 § 125

HEL 2016-010620 T 00 00 03

Lausunto

Varhaiskasvatuslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon valtuutettu Yrjö Hakasen ym. aloitteesta saamenkielisen esiopetuksen ja iltapäiväkerhotoiminnan järjestämisestä:

Aloitteessa esitetään selvitettäväksi saamenkielisen opetuksen turvaaminen perusopetuksessa ja opetuksen pitkäjänteinen kehittäminen. Samalla ehdotetaan selvitettäväksi saamenkielisen esiopetuksen ja opilaiden iltapäiväkerhotoiminnan järjestäminen.

Helsingissä perheet voivat saada saamenkielistä varhaiskasvatusta City-Sámit ry:n ylläpitämästä ja Helsingin kaupungin tukemasta kielipesä Máttabieggasta Pasilassa tai Ruoholahdessa sijaitsevasta päiväkotitroolarista.

Saamenkieliseen esiopetukseen ei ole ollut hakijoita, eikä saamenkielistä esiopetusryhmää ole perustettu. Tällä hetkellä varhaiskasvatuksessa ei ole saamenkielen taitoista esiopetuksen kelpoisuusehdot täyttävää opettajaa.

Varhaiskasvatuslautakunta pitää tärkeänä, että saamenkielisessä esiopetuksessa, perusopetuksessa ja iltapäivätoiminnassa yhdistetään voimavarat kaupungintasoisesti ja selvitetään mahdollisuutta keskittää opetus Helsingissä yhteen toimipaikkaan. Selvitystä tehdään yhteistyössä saamenkielisten perheiden ja City-Sámit ry:n kanssa. Yhteinen toimipaikka voisi palvella erillisellä sopimuksella laajemmin pääkaupunkiseudun perheitä.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

01.03.2017

Sj/14

Saamen kielen ja kulttuurin ylläpitämisellä ja säilyttämisellä on vaikutusta lasten ja perheiden kulttuuriin elinolosuhteisiin. On tärkeää, että myös saamenkielisen alueen ulkopuolella asuvien lasten on mahdollista saada esi- ja perusopetusta sekä iltapäivätoimintaa saamen kielellä.

Esittelijä

varhaiskasvatusjohtaja
Satu Järvenkallas

Lisätiedot

Nina Onufriew, varhaiskasvatuksen asiantuntija, puhelin: 310 42550
nina.onufriew(a)hel.fi